

USTAWA

z dnia 31 stycznia 1980 r.

o godle, barwach i hymnie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Ukształtowane i utrwalone przez pokolenia symbole Narodu i Państwa Polskiego — orzeł biały, biało-czerwone barwy i „Mazurek Dąbrowskiego” — wyrażały zawsze miłość Polaków do Ojczyzny oraz dążenie do jedności Narodu, niepodległości i integralności Państwa, dbałość o dobro i rozwój Polski, dążenie do zapewnienia Narodowi i Państwu godnego miejsca wśród innych narodów i państw. Godło, barwy i hymn łączyły i łączą wszystkich Polaków w kraju i za granicą. Są trwałymi znamionami tożsamości, honoru, dumy i godności Narodu.

W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej symbole te, otaczane najwyższą czcią i szacunkiem, są wyrazem kontynuacji dziejów Polski w ustroju socjalistycznym oraz gotowości Polaków służenia Ludowej Ojczyźnie i poświęcenia Jej wszystkich sił.

Mając to na uwadze, Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stanowi, co następuje:

Art. 1. 1. Orzeł biały, biało-czerwone barwy i „Mazurek Dąbrowskiego” są symbolami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Otaczanie tych symboli czcią i szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego obywatela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz wszystkich organów państwowych, instytucji i organizacji.

3. Symbole Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej pozostają pod szczególną ochroną prawa, przewidzianą w odrębnych przepisach.

Art. 2. 1. Godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest wizerunek orła białego z głową zwróconą w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami, z dziobem i szponami koloru złotego, umieszczony w czerwonym polu pionowej, prostokątnej tarczy, o dolnej krawędzi wydłużonej pośrodku.

2. Wzór godła Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zawiera załącznik nr 1.

Art. 3. 1. Godło Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej umieszcza się w pomieszczeniach urzędowych i salach posiedzeń, salach wykładowych i lekcyjnych należących do:

- 1) organów państwowych,
- 2) jednostek Sił Zbrojnych,
- 3) szkół i placówek oświatowo-wychowawczych,
- 4) przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz innych oficjalnych przedstawicielstw i misji za granicą.

2. Przepisy wydane na podstawie ustawy mogą przewidywać umieszczanie godła Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej także w innych pomieszczeniach i miejscach niż określone w ust. 1.

3. Jednostki organizacyjne wymienione w ust. 1 pkt 4, w wypadkach przewidzianych w prawie i zwyczajach międzynarodowych, umieszczają godło Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej także na obiektach stanowiących ich siedziby urzędowe.

Art. 4. 1. Barwami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej są kolory biały i czerwony, ułożone w dwóch poziomych, równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego.

2. Przy umieszczaniu barw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w układzie pionowym kolor biały umieszcza się po lewej stronie płaszczyzny oglądanej z przodu.

3. Wzór barw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zawiera załącznik nr 2.

Art. 5. 1. Barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stanowią składniki flagi państwowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mogą być umieszczane na budynkach i obiektach, a także w innych miejscach dla podkreślenia podniosłego charakteru uroczystości oraz świąt i rocznic państwowych.

3. Przepisy wydane na podstawie ustawy mogą przewidywać inne okoliczności, z okazji których umieszcza się barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 6. 1. Flagą państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest prostokątny płat tkaniny o barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, umieszczony na maszcie.

2. Flagą państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest także flaga określona w ust. 1, z umieszczonym pośrodku białego pasa godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Wzory flagi państwowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i flagi państwowej z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zawiera załącznik nr 3.

Art. 7. 1. Flagę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podnosi się na budynkach lub przed budynkami stanowiącymi siedziby urzędowe albo miejsce obrad:

- 1) Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — w czasie sesji Sejmu,
- 2) Rady Państwa oraz Przewodniczącego Rady Państwa,
- 3) Rady Ministrów oraz Prezesa Rady Ministrów,
- 4) rady narodowej — w czasie sesji rady,
- 5) innych organów państwowych i państwowych jednostek organizacyjnych, organizacji politycznych i społecznych — z okazji uroczystości oraz świąt i rocznic państwowych.

2. Flagę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podnoszą również polskie statki żeglugi śródlądowej.

Art. 8. 1. Flagę państwową z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podnoszą:

- 1) przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne oraz inne oficjalne przedstawicielstwa i misje za granicą na budynkach lub przed budynkami ich siedzib urzędowych, a także kierownicy tych przedstawicielstw, urzędów i misji na swych rezydencjach i środkach komunikacji — w wypadkach przewidzianych w prawie i zwyczajach międzynarodowych,
- 2) cywilne lotniska i lądowiska,
- 3) cywilne samoloty komunikacyjne podczas lotów za granicą,
- 4) kapitanaty (bosmanaty) portów — na budynkach lub przed budynkami stanowiącymi ich siedziby urzędowe.

2. Minister Spraw Zagranicznych wyda przepisy regulujące postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Minister Komunikacji określi sposób podnoszenia flagi państwowej z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na cywilnych lotniskach i lądowiskach oraz na cywilnych samolotach komunikacyjnych podczas lotów za granicą.

Art. 9. 1. Flagę państwową z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podnoszą polskie statki morskie jako banderę, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami szczególnymi; ponadto do bandery stosuje się prawo i zwyczaje międzynarodowe.

2. Statki morskie pełniące specjalną służbę państwową podnoszą także flagę oznaczającą pełnienie tej służby.

3. Minister Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej ustala wzory flag na oznaczenie pełnionej specjalnej służby państwowej oraz okoliczności i warunki ich podnoszenia.

Art. 10. Przepisy wydane na podstawie ustawy mogą przewidywać obowiązek podnoszenia flagi państwowej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej także w innych wypadkach niż określone w art. 7—9.

Art. 11. 1. W dniach żałoby narodowej flagę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej opuszcza się do połowy maszlu.

2. Opuszczenie flagi na znak żałoby narodowej zarządza Rada Państwa.

Art. 12. 1. Hymnem państwowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest „Mazurek Dąbrowskiego”.

2. Tekst literacki hymnu państwowego zawiera załącznik nr 4.

3. Tekst muzyczny hymnu państwowego w układach: na jeden głos, na fortepian oraz na głos i fortepian zawiera załącznik nr 5.

4. Minister Kultury i Sztuki zatwierdza tekst muzyczny hymnu państwowego w układach: na zespoły chóralne, instrumentalne i instrumentalno-wokalne.

Art. 13. 1. Hymn państwowy wykonuje się lub odtwarza publicznie w układach, o których mowa w art. 12.

2. Publicznie hymn państwowy wykonuje się lub odtwarza w czasie uroczystości oraz świąt i rocznic państwowych.

3. Przepisy wydane na podstawie ustawy mogą określać inne okoliczności, w związku z którymi może lub powinien być wykonywany lub odtwarzany publicznie hymn państwowy.

Art. 14. 1. Podczas wykonywania lub odtwarzania hymnu państwowego obowiązuje zachowanie powagi i spokoju. Osoby obecne podczas publicznego wykonywania lub odtwarzania hymnu stoją w postawie wyrażającej szacunek, a ponadto mężczyźni w ubraniach cywilnych — zdejmują nakrycia głowy, zaś osoby w umundurowaniu obejmującym nakrycie głowy, nie będące w zorganizowanej grupie — oddają honory przez salutowanie. Poczty sztandarowe podczas wykonywania lub odtwarzania hymnu oddają honory przez pochylenie sztandaru.

2. Przepisy wydane na podstawie ustawy określają zachowanie się osób w umundurowaniu, występujących w zorganizowanej grupie.

Art. 15. Godło i barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mogą być umieszczane, a hymn Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wykonywany lub odtwarzany w sposób zapewniający im należną cześć i szacunek, w okolicznościach i warunkach przewidzianych w ustawie i przepisach wydanych na jej podstawie.

Art. 16. 1. Godło i barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz wizerunek orła, ustalony dla godła państwowego, poza wypadkami określonymi w ustawie, mogą być stosowane także w wypadkach przewidzianych przepisami szczególnymi.

2. Umieszczanie na przedmiotach przeznaczonych do obrotu handlowego godła oraz barw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej bądź wizerunku orła, ustalonego dla godła państwowego — wymaga zgody terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

Art. 17. 1. Rada Państwa:

- 1) wydaje przepisy przewidziane w art. 3 ust. 2, art. 5 ust. 3, art. 10, art. 13 ust. 3 oraz art. 14 ust. 2,
- 2) może ustalać zasady obchodów świąt i rocznic państwowych oraz innych uroczystości o zasięgu państwowym lub lokalnym.

2. Zasady i okoliczności stosowania symboli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w jednostkach Sił Zbrojnych określa Minister Obrony Narodowej.

3. Przepisy wymienione w ust. 1 ogłaszane są w Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 18. Traci moc dekret z dnia 7 grudnia 1955 r. o godle i barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. Nr 47, poz. 314, z 1956 r. Nr 7, poz. 43 i z 1957 r. Nr 10, poz. 42) w części dotyczącej godła i barw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, z tym że utrzymuje się w mocy art. 13 tego dekretu.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

Załącznik nr 4.

*Hymn państwowy
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*

„Mazurek Dąbrowskiego”

Słowa: Józef Wybicki, 1797 r.

*Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.*

*Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.*

Marsz, marsz ...

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.*

Marsz, marsz ...

*Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zaptakany —
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany.*

Marsz, marsz ...

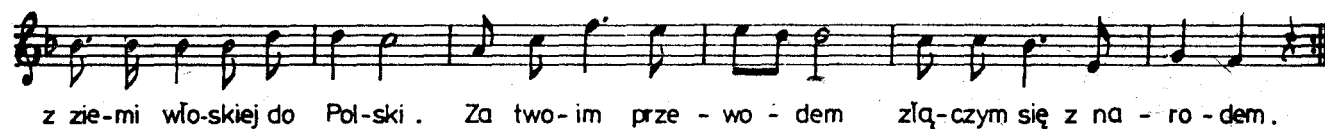
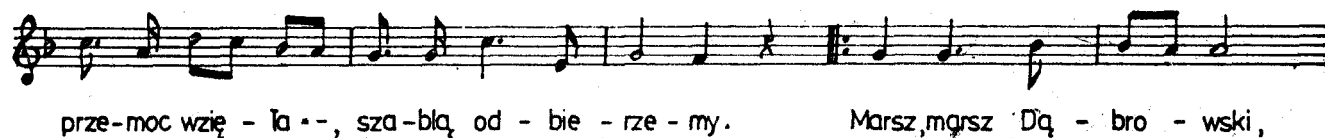
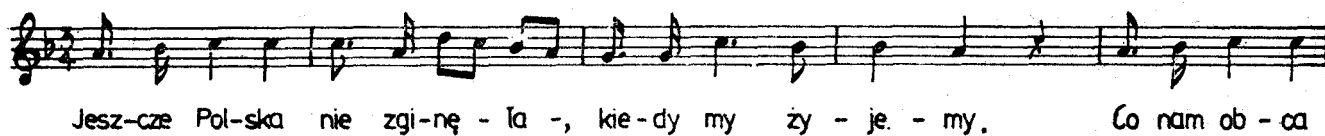
Hymn państwowy
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Załącznik nr 5.

„Mazurek Dąbrowskiego”
Słowa: Józef Wybicki, 1797 r.
Autor melodii nieznan

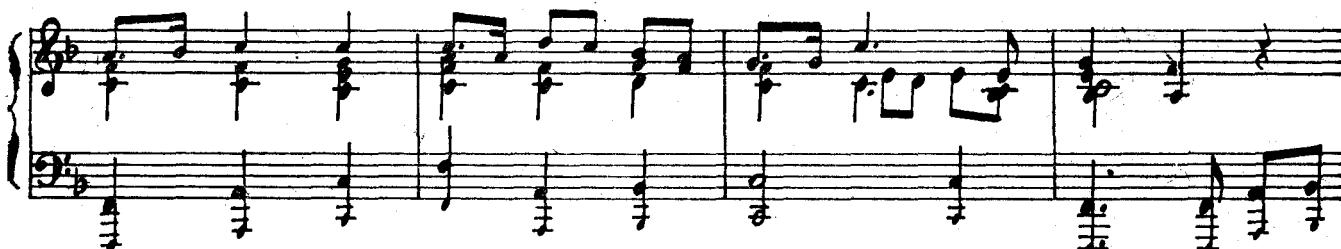
♩ = 116

GŁOS

FORTEPIAN

Harmonizacja: Kazimierz Sikorski

GŁOS I FORTEPIAN

Harmonizacja: Kazimierz Sikorski

Jesz-cze Pol-ska nie zgi-nę - ła -, kie - dy my zy - je - my.

Co nam ob - ca prze-moc wię - Ta sza - łą od - bie - rze - my.

Marsz, marsz Dą - bro - wski, z zie-mi wło - skiej do Pol - ski.

Za two-im prze-wo - dem zia - czym się z na - ro - dem. - ro - dem.

Załączniki nr 1 - 3
do ustawy
z dnia 31 stycznia
1980 roku
o godle,
barwach i hymnie
Polskiej
Rzeczypospolitej
Ludowej.

**GODŁO
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ
LUDOWEJ**

Barwy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Współrzędne trójchromatyczne barw x , y ,
ich składowa Y oraz dopuszczalna różnica
barwy ΔE w przestrzeni barw CIE 1976
($L^*u^*v^*$) ustalona według wzoru CIELUV
przy iluminancie C i geometrii
pomiarowej $d/0$

Barwa	x	y	Y	ΔE
biała	0,315	0,320	82,0	4,0
czerwona	0,570	0,305	16,0	8,0

**Flaga państwowa
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**

Stosunek szerokości
flagi do jej długości -
wynosi 5/8

**Flaga państwowa z godłem
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**

Stosunek wysokości
godła do szerokości
flagi - wynosi 2/5